

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch územnej samosprávy v obci Brehov

Kontrola bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2009.

Účelom kontroly bolo overiť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Predmetom kontroly bolo postavenie a charakteristika obce, rozpočet obce a jeho plnenie, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, stav správy a ochrany majetku obce a účinnosť vnútorného kontrolného systému. Kontrola bola vykonaná v čase od 17.08.2009 do 11.09.2009 v obci Brehov, za obdobie roka 2008.

V tejto správe uvádzané finančné prostriedky v menovej jednotke EUR (SKK) boli prepočítané konverzným kurzom 30,1260 SKK za jedno EURO, zaokrúhľované na dve desatinné miesta podľa matematických pravidiel.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

Kontrolou vnútorných predpisov bolo zistené, že v § 13 bode 2 Štatútu obce bol uvedený počet poslancov 11 v rozpore s § 11 bod č. 3 ods. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), podľa ktorého počet poslancov obecného zastupiteľstva v závislosti od počtu obyvateľov, v tomto prípade od 501 do 1 000 obyvateľov obce, je 5 až 7 poslancov. V skutočnosti mala obec v obecnom zastupiteľstve (ďalej len „OZ“) 7 poslancov. Štatút obce nebol aktualizovaný v zmysle citovaného zákona. Obec nemala základnú organizačnú normu „Organizačný poriadok“, čo bolo v rozpore s ustanovením § 11 ods. 4 písm. i) a k) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého OZ rozhoduje o základných otázkach života obce.

Kontrolou zriaďovacích listín bolo zistené, že zriaďovacia listina Materskej školy neobsahovala formu hospodárenia, označenie štatutárneho orgánu, vecné a finančné vymedzenie majetku, čo bolo v rozpore s § 21 ods. 9 písm. c), f) a g) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“), § 22 ods. 2 písm. e), h) a i) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 22 ods. 3 citovaného zákona, podľa ktorého zmeny údajov v zriaďovacej listine sa vykonávajú dodatkom k zriaďovacej listine.

Kontrolou procesu zostavenia rozpočtu obce, jeho schvaľovania a zmien rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2008 bolo zistené, že obec Brehov mala schválený rozpočet pre rok 2008 do 31.12.2007. Schválený rozpočet na rok 2008 neobsahoval finančné operácie. Návrh rozpočtu na rok 2008 nebol zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, čím došlo k porušeniu § 9 ods. 3 zákona o obecnom zriadení. V súlade s § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) v priebehu roka 2008 bolo prijaté jedno rozpočtové opatrenie, a to presun rozpočtových prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu. Výsledkom hospodárenia obce za rok 2008 bol prebytok vo výške 19 962,83 EUR (601 tis. SKK). V stanovisku hlavného kontrolóra obce k záverečnému účtu z r. 2008 bolo navrhnuté prebytok odviesť do rezervného fondu vo výške minimálne 10 % a schváliť záverečný účet a celoročné hospodárenie obce za rok 2008 bez výhrad. Obec Brehov však nevytvárala rezervný fond v zákonom stanovenej výške najmenej 10% z prebytku rozpočtu z minulých rokov, ani z prebytku rozpočtu za rok 2008, čo bolo v rozpore s § 15 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v rozpore s § 16 ods. 8 citovaného zákona, podľa ktorého o použití prebytku rozpočtu alebo o spôsobe vysporiadania schodku rozpočtu rozhoduje obecné zastupiteľstvo pri prerokúvaní záverečného účtu obce. Záverečný účet obce za rok 2008 bol schválený na riadnom zasadnutí OZ, ale nebol uzatvorený jedným z výrokov, že celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad alebo celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami ustanovených podľa § 16 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Výročná správa bola vyhotovená po audítom overenej účtovnej závierke a po jej schválení v OZ, čo bolo v rozpore s § 20 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a ods. 3 citovaného zákona.

Kontrolou použitia prostriedkov EÚ získaných obcou na financovanie projektov bolo zistené, že počas realizácie projektu „Dokumentácia na podporu rozvoja obce Brehov, Prieskumy, Rozbory a Zadania Územného plánu obce“ nebola uskutočnená žiadna kontrola u konečného prijímateľa. Pri spracovaní a prerokovaní územného plánu bola publicita projektu zabezpečená prostredníctvom miestnej verejnej tabule, výziev v miestnom rozhlase a na internete. Výstupný dokument bol opatrený logom EÚ a informáciou o spolufinancovaní zo štrukturálnych fondov EÚ. V priebehu realizácie projektu bolo zaslaných sedem monitorovacích správ o vykonaných prácach. Monitorovacia správa č. 1 nebola zaslaná v požadovanom termíne, čím došlo k porušeniu stanovených podmienok zmluvy, Príloha č. 1, Článok I bod 1 písm. l) Monitorovacia správa o vykonaných prácach č. Poznámky, podľa ktorej konečný prijímateľ predkladá Monitorovaciu správu za príslušný štvrťrok najneskoršie do konca prvého mesiaca nasledujúceho kalendárneho štvrťroka. Konečný prijímateľ nevedol osobitné účtovanie prostriedkov vynaložených na daný projekt, čím došlo k nedodržaniu stanovených podmienok zmluvy, Príloha č. 1, Článok X ods. 1.

Kontrolou vynaložených finančných prostriedkov na aktivačnú činnosť v kontrolovanom období kontrolná skupina nezistila nedostatky a prostriedky boli vynaložené v súlade so zákonom.

Kontrolou dotácií poskytovaných z rozpočtu obce bolo zistené, že OZ schválilo príspevky pre cirkev vo výške 995,82 EUR (30 tis. SKK) a príspevok vo výške 8 298,48 EUR (250 tis. SKK) futbalovému oddielu, ktorého zriaďovateľom nebola obec a jednalo sa o združenie fyzických osôb. Obec neposkytovala vyššie uvedené príspevky na konkrétne akcie a úlohy, neuzatvárala zmluvy o poskytovaní príspevkov s príjemcami dotácií a nemala schválené všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“) o poskytovaní príspevkov, čím došlo k porušeniu § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a nevykonala ročné zúčtovanie poskytnutých príspevkov, čím došlo k porušeniu § 7 ods. 6 citovaného zákona. Pri poskytovaní dotácii z rozpočtu

obce bez schváleného VZN a nezúčtovaním dotácií s rozpočtom obce došlo k porušeniu finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. n) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ktorým je porušenie pravidiel a podmienok za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté spolu vo výške 9 101,44 EUR (274 tis. SKK).

Kontrolou vybraných účtovných prípadov v rámci bežných výdavkov bolo zistené, že na likvidačných listoch bol nesprávne uvedený účet a nesprávne uvedená analytika účtov na rozdiel od zápisu v účtovnej knihe, kde boli tieto prípady uvedené správne, čím došlo k rozporu medzi účtovným predpisom a zápisom v účtovnej knihe a tým k porušeniu § 10 ods. 1 písm. g) zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovný doklad je preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje v účtovných jednotkách účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.

Kontrolou vybraných účtovných prípadov v rámci kapitálových výdavkov bolo zistené, že kontrolovaný subjekt porušil rozpočtovú klasifikáciu, keď výdavky s obstaraním majetku vo vlastnej réžii v sume 6 052,35 EUR (182 tis. SKK) financoval a nesprávne triedil z kapitálového rozpočtu, čím došlo k porušeniu § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého v rozpočte verejnej správy, pri sledovaní plnenia rozpočtu verejnej správy a pri pohyboch na účtoch finančných aktív sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy vrátane ich vecného vymedzenia a k porušeniu § 4 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého v rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Pri kontrole nákupu pozemku vo výške 3 510,59 EUR (106 tis. SKK) bolo zistené, že i keď kúpna zmluva na kúpu pozemkov bola uzatvorená 13.05.2008 a návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti bol obcou podaný dňa 29.05.2008, ku dňu skončenia kontroly nebolo právoplatne rozhodnuté príslušnou správou katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech kupujúceho.

V kontrolovanom období nedošlo k žiadnemu prevodu obecného majetku, odpredaju do vlastníctva iných osôb.

Kontrolou nájomných zmlúv bolo zistené, že v nájomnej zmluve o užívaní pozemkov v lome podkladom pre vystavenie faktúry mesačne mali byť písomne vzájomne odsúhlasené množstvá vyťaženého kameňa za príslušný mesiac. Odsúhlasenie zo strany nájomcu nebolo na vystavených faktúrach v siedmich prípadoch, čím došlo k porušeniu podmienok Nájomnej zmluvy. Na základe Dohody o nájme poľnohospodárskej pôdy za účelom užívania pôdy na poľnohospodárske účely užívateľ mal platiť nájomné ročne najneskôr do 31.12. kalendárneho roka. Za rok 2008 však zaplatil v hotovosti do pokladne až dňa 10.02.2009, čím došlo k porušeniu splatnosti nájomného v zmysle Dohody o nájme poľnohospodárskej pôdy medzi vlastníkom a nájomcom, keď pri prenajímaní svojho majetku obec nepostupovala v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“), podľa ktorého orgány obce a organizácie sú povinné hospodáriť s majetkom obce a majetkom v štátnom vlastníctve, ktorý bol obci zverený, v prospech rozvoja obce a jej občanov a ochrany a tvorby životného prostredia a § 7 ods. 2 citovaného zákona, keď obec uzavrela nájomnú zmluvu bez možnosti uplatnenia sankčných podmienok pri omeškaní platieb, čím nedostatočne chránila záujem občanov.

Kontrolou inventarizácie majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov bolo zistené, že

v kontrolovanom období v Inventúrnom súpise záväzkov k 31.12.2008 inventarizačná komisia nezistila rozdiel medzi skutočným a účtovným stavom. V účtovníctve v hlavnej knihe bol však vykázaný rozdielny stav, čím vznikol inventarizačný rozdiel, ktorý obec neevidovala. V Inventarizačnom zápise o výsledku inventarizácie majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31.12.2008 nebol uvedený stav z účtovnej evidencie, skutočný stav zistený pri inventarizácii ani zistený rozdiel. Kontrolovaný subjekt tým porušil § 29 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého inventarizáciou overuje účtovná jednotka, či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti a § 30 ods. 3 citovaného zákona, keď stav majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov v inventúrnych súpisoch sa porovnáva so stavom majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve a výsledky porovnania sa uvedú v inventarizačnom zápise a inventarizačný zápis je účtovný záznam, ktorým sa preukazuje vecná správnosť účtovníctva.

Hlavný kontrolór spracoval plán kontrolnej činnosti na rok 2008, tento však nebol zverejnený a predložený na prerokovanie OZ, čo bolo v rozpore s § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého hlavný kontrolór predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr na 15 dní pred prerokovaním v OZ zverejnený spôsobom v obci obvyklým.

Správa o kontrolnej činnosti za rok 2008 nebola hlavným kontrolórom predložená na schválenie OZ, čo bolo v rozpore s § 18f ods. 1 písm. e) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého hlavný kontrolór predkladá obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, a to do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku. Hlavný kontrolór obce vykonal v roku 2008 tri kontroly, z ktorých však neboli vypracované správy v súlade s § 16 zákona 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“), podľa ktorého o kontrolných zisteniach následnej finančnej kontroly kontrolné orgány vypracujú správu alebo záznam.

Interným predpisom starostu obce boli ustanovené osoby zodpovedné za vykonávanie predbežnej finančnej a priebežnej finančnej kontroly. Kontrolou bolo zistené, že v rozpore s § 6 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov, podľa ktorého predbežnou finančnou kontrolou orgán verejnej správy overuje každú svoju finančnú operáciu, bola v kontrolovanom období zo strany kontrolovaného subjektu vykonávaná predbežná finančná kontrola formálne, t. j. neboli overované finančné operácie so zameraním na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti a ich súladu so schváleným rozpočtom. Príkladom je aj nedostatočne vykonávaná predbežná finančná kontrola pri nesprávne uvedených účtoch na likvidačných listoch a poskytovaní dotácií z rozpočtu obce v rozpore s § 9 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Počas kontrolovaného obdobia roku 2008 finančné kontroly externými štátnymi kontrolnými orgánmi neboli vykonávané.

Záver

Výsledky kontroly poukázali na nedostatky v oblasti vnútorných predpisov, keď Štatút obce nebol aktualizovaný v zmysle zákona a v súčasnosti nevyhovuje potrebám obce. Nebola spracovaná a vydaná základná organizačná norma Organizačný poriadok.

V oblasti rozpočtu nebol návrh rozpočtu pred schválením zverejnený spôsobom v obci obvyklým. Obec nevytvárala rezervný fond v zákonom stanovenej výške z prebytku rozpočtu z minulých rokov a roku 2008. Prerokovanie záverečného účtu obce v OZ nebolo uzatvorené jedným z výrokov ustanovených v zákone.

Pri použití prostriedkov EÚ získaných obcou na financovanie projektov neboli dodržané

podmienky zmluvy, ktoré sa týkali predkladania Monitorovacej správy. Taktiež nebola splnená podmienka viesť osobitné účtovanie prostriedkov vynaložených na daný projekt. Obec poskytovala z rozpočtu dotácie bez schváleného VZN na poskytovanie príspevkov Zároveň nevykonala zúčtovanie poskytnutých príspevkov. Kontrolou vybraných účtovných prípadov v rámci bežných výdavkov bolo zistené, že došlo k rozporu medzi účtovným predpisom a zápisom v účtovnej knihe. Výdavky na obstaranie hmotného majetku vo vlastnej réžii obec nesprávne financovala a triedila z kapitálového rozpočtu.

V oblasti správy a ochrany majetku neboli dodržané podmienky nájomných zmlúv pri odsúhlasovaní fakturácie a nebol dodržaný termín platby nájomného. Kontrolou inventarizácie bol zistený inventarizačný rozdiel, ktorý obec nevykazovala.

Pri kontrole účinnosti vnútorného kontrolného systému bolo zistené, že hlavný kontrolór nezverejnil plán kontrolnej činnosti spôsobom v obci obvyklým a nepredložil ho na prerokovanie OZ, z vykonaných kontrol neboli vypracované správy resp. záznamy. Bolo zistené, že predbežná finančná kontrola bola vykonaná v niektorých prípadoch formálne. Na základe predložených materiálov z kontrol vykonaných hlavným kontrolórom, zamerania vykonaných kontrol, ktoré nedostatočne pokrývalo oblasť hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom obce, vzhľadom na zistenia uvedené v tejto správe a nedodržaním zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite nie je možné vnútorný kontrolný systém v obci Brehov považovať za dostatočne účinný.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnym zástupcom obce Brehov. Na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov kontrolovaný subjekt prijal 16 opatrení, ktoré sú prílohou tejto správy a ich plnenie bude NKÚ SR v rámci svojich kompetencií kontrolovať.